

STUDIEGUIDE

Till förtroendevalda

Lär dig mer om föreningsåret, styrelsens arbete och olika roller och årsmötet.

Föreningsåret - Vad ingår i det?

Föreningens årshjul

De flesta föreningar följer ett förutbestämt mönster under året och föreningens årshjul startar med ett årsmöte eller en stämma som en del föreningar kallar det. På årsmötet är alla medlemmar välkomna. Genom att skapa en överblick och skapa en förteckning över föreningsåret kan det bli enklare för styrelsen att planera och genomföra aktiviteter.

Föreningens styrelse

Styrelsen är den grupp som mellan årsmöten ska se till att besluten blir verkställda.

Styrelsen arbetar på uppdrag av medlemmarna och rapporterar tillbaka till dem på föreningens årsmöte.

Under året hålls därför styrelsemöten där styrelsen träffas för att leda, planera och organisera föreningens arbete.

Aktiviteter under året

Under föreningsåret pågår självklart även massor av olika medlemsaktiviteter beroende på vad man beslutat inom föreningen. Det kan vara cafékvällar, inbjudna föreläsare, anhängargrupper eller att man tillsammans skriver till beslutsfattare i sin kommun för att försöka påverka till det bättre.

Årsmötet och dess dokument

Årsmötet är föreningens viktigaste möte där de övergripande besluten fattas

Det är vanligt att årsmötet beskrivs som föreningens högsta beslutande organ och styrelsen måste påbörja sina förberedelser i god tid för detta genom att sammanställa årsmötesdokumenten som är:

verksamhetsberättelse, ekonomisk berättelse, verksamhetsplan, budget, motioner från medlemmar och valberedningens förslag.

Se filmen om föreningsåret! Du hittar den under "Lokalt" på attention.se

---

Frågor att prata om i föreningen

Hur ser det ut i er förening? Vem/vilka har koll på årsmötesdokumenten?
Kan ni vara fler som hjälps åt?

Vilka roller finns i styrelsen?

Ordförande

Ordföranden leder föreningens och styrelsens arbete och är ansiktet utåt. Han/hon sammankallar till möten, samordnar föreningens olika roller, samt är firmatecknare.

Sekreterare

Sekreteraren skriver styrelsens protokoll och ser till så de blir justerade och arkiverade. Det är sekreterarens uppgift att också se till så att alla får tillgång till dokumenten. Det är oftast också sekreteraren som inför årsmötet skriver verksamhetsplan och verksamhetsberättelse

Kassör

Kassören sköter ekonomi och bokföring, men är inte ensam ansvarig för föreningens ekonomi. Ekonomin är hela styrelsens ansvar. Kassören leder budgetarbetet och rapporterar kontinuerligt det ekonomiska läget till styrelsen. Han/hon tar alla kontakter med bank och skattemyndigheter och är tillsammans med ordföranden firmatecknare.

Suppleant

En aktiv suppleant är alltid närvarande på möten, men får bara rösträtt om någon av de ordinarie uteblir. Det kan också ibland finnas en passiv suppleant, som enbart kallas in om styrelsen inte är fulltalig

Adjungerad styrelsemedlem

En adjungerad styrelsemedlem är en person med specialkunskaper som kan komma styrelsen till nytta. Han/hon har enbart förslagsrätt och inte rösträtt i styrelsen.

Vad gör en styrelse?

En styrelse leder föreningens verksamhet mellan årsmötena och styrelsemötena är navet för samordning, beslut och uppföljning. Styrelsen verkställer beslut såväl årsmötena som föreningsmötena och arbetar på uppdrag av medlemmarna samt rapporterar tillbaka och redovisar på årsmötet. Styrelsen kallar även till årsmöte och skapar årsmöteshandlingar. Föreningens löpande arbete är också styrelsens ansvar, liksom bokföringen och ekonomin.

Men det är inte styrelsens uppdrag att göra allt! En bra idé är istället att skapa arbetsgrupper och kommittéer som leds av medlemmarna för att genomföra aktiviteter o liknade.

Se filmerna om styrelsens arbete! Du hittar dem under "Lokalt" på attention.se

---

Frågor att prata om i föreningen

Är alla uppgifter tydligt fördelade i din förening? Är det såhär ni redan jobbar i er förening? Har ni samma uppfattning om föreningsarbetet eller är det något som skiljer sig åt? Och om så är fallet vad behöver ni göra åt det?

Årsmötet - Varför finns det?

Om årsmötet

I varje förening finns det stadgar -alltså era regler. Där står det att ni skall hålla ett årsmöte varje år och hur det skall gå till. Alla medlemmar har lika stor rätt att vara med, tycka till och bestämma vad som skall hända i föreningen - det är det som gör det demokratiskt. Årsmötet är också lite som föreningens födelsedagskalas, där alla medlemmar får chans att ses, fika och fira året som gått – Hurra vad bra vi är!

Så här går ett årsmöte till

I stadgarna står det vad ni måste ta upp under mötet, det blir er dagordning. Alltså en lista med punkter som ni skall gå igenom under mötet. Olika föreningar kan ha olika punkter som ska gås igenom, men de vanligaste går att dela in i följande fyra olika delar:

Del 1, Formalia

Det är mötespunkter som handlar om själva mötet, tex vilka som skall leda mötet och att öppna och avsluta mötet
De här punkterna brukar gå ganska snabbt

Del 2, Det senaste året

Det är mötespunkter som sammanfattar året som gått. Ni går igenom vad föreningen gjort i verksamhetsberättelsen, och kollar vad ni lagt ni lagt pengar på och hur ekonomin ser ut i bokslutet.

Del 3, Det nya året

Där finns punkter som handlar om att planera saker inför året som kommer. Om det finns förslag på att ändra någonting i föreningen som tex att börja med en ny aktivitet, starta en arbetsgrupp som ska arbeta med frågor gällande skolan i er kommun -då tar ni upp det här. Ni bestämmer er för en verksamhetsplan med idéer på vad ni vill göra under det nya året och en budget som visar vad ni vill lägga era pengar på.

Del 4, Val

Här väljer ni personer till de olika uppdragen i föreningen, tex styrelse, valberedning och revisor.

Styrelsens roll

Styrelsen är vald av medlemmarna att leda föreningen under året och deras uppdrag är att se till att det som bestäms på årsmötet blir verklighet. De brukar även planera och förbereda årsmötet

Valberedningens roll

Valberedningens uppgift är att föreslå personer till de olika rollerna i föreningarna på årsmötet. Inför årsmötet har de frågat personer som de tror skulle kunna göra ett bra jobb om de vill vara med. En del kanske även kan tänka sig att fortsätta sitt uppdrag, och då föreslås att väljas om. Men en förening måste inte ha en valberedning, utan ni kan ta fram förslag på personer när ni är på plats vid årsmötet.

Revisorns roll

Revisorn kollar att styrelsen skött sitt uppdrag och kolla på föreningens ekonomi. Revisorn skriver sen en revisionsberättelse om detta och förslår om styrelsen ska få ansvarsfrihet eller inte. Att ge styrelsen ansvarsfrihet innebär ungefär att styrelsen får godkänt för sitt år. Om revisorn inte skulle föreslå ansvarsfrihet handlar det oftast om att styrelsen gjort något allvarligt fel, tex begått ett brott.

Övriga roller på årsmötet

Förutom styrelse, valberedning och revisor så finns det på årsmötet även en mötesordförande, mötessekreterare och en justerare. Mötesordförande väljs i början av årsmötet och det är den personen som leder mötet och ser till att alla som vill får prata. Ni väljer också en mötessekreterare som skriver ner vilka beslut ni tar under mötet i ett protokoll. De här två personerna behöver inte vara medlemmar i föreningen utan kan vara några andra personer. I början av mötet väljer ni också en justerare. En justerares uppgift är att läsa igenom protokollet efteråt och se till att allt stämmer med vad som faktiskt sas.

Årsmötet är demokratiskt

För att bestämma saker på mötet behöver ni rösta. Årsmötet är demokratiskt, så en medlem är lika med en röst. Det finns olika sätt att rösta på under ett möte, men det vanligaste sättet är med just rösten. Ni svarar alltid med ”ja” på frågorna, aldrig ”nej” och därför måste mötesordföranden ha två alternativ att ta ställning till tex vilka som vill starta en arbetsgrupp, och vilka som INTE vill starta en arbetsgrupp. Oftast är det lätt att höra vilket förslag som får flest röster. Men ibland är det inte lika lätt och då kan årsmötet behöva rösta med handen istället. Vem som helst på

mötet kan föreslå att ni ska rösta med handen för att det skall bli tydligt. Då gör man om omröstningen och räknar händerna i varje förslag. Ett annat sätt att rösta på, är med papper och penna. Då skriver alla ner sin röst på lappar istället Lapparna samlas sedan i och räknas. Detta sätt kan vara bra om det känns jobbigt att visa vad man röstar på som tex när personer skall väljas till styrelsen.

Ett årsmöte fungerar ungefär på det här sättet även i företag, organisationer och politiska partier och kallas där ibland stämma eller kongress. Därför har ni stor nytta av det ni lär är under årsmötet i många andra sammanhang.

Se filmen om hur årsmötet går till! Du hittar den under "Lokalt" på attention.se

---

Frågor att prata om i föreningen

Har ni arbetat ungefär så här med årsmötet? Fattar ni alla era beslut demokratiskt?